

"Em vaig treure el títol fa deu anys i des de llavors em dedico a l'arquitectura professionalment", ens explica l'Eduard Broto, que viu i treballa a Terrassa.

"Bàsicament em dedico a la consecució d'obres de promoció i privades, si bé també he fet un edifici docent vinculat a l'àrea universitària per a l'Ajuntament de Terrassa -El Vapor Universitari. El projecte consistia en la restauració d'un antic edifici industrial". Hi havia molta feina a fer: "A més d'estar deteriorat pel pas del temps, era un edifici amb poc caràcter, que no marcava cap fita arquitectònica. Volíem crear un centre obert al carrer, amb espais d'intercanvi a l'interior de la construcció i una flexibilitat que li conferís múltiples aplicacions -escoles d'art, d'idiomes, de la UNED...- sense que entressin en conflicte entre elles".

La tendència a rehabilitar amb nous usos velles fàbriques és actualment una constant en aquesta població catalana: "Abans no s'hi miraven gaire per enderrocar edificis, però el fet que Terrassa estigués, en aquest sentit, una mica endarrerida respecte d'altres municipis, li ha permès ara reconvertir antics immobles que encara conservava. D'aquesta manera, ha aconseguit un tret diferencial que ara s'intenta potenciar, la qual cosa em sembla perfecta. Terrassa va passar per un destret important. Li ha costat reaccionar, però ha sabut aprendre de l'exemple d'altres ciutats com Sabadell i fins i tot millorar-lo". Rentar la imatge de la ciutat també ha passat per l'enderrocament d'alguns vells edificis, "de manera que s'han creat espais oberts, que li han permès créixer amb uns criteris raonables, no com va passar als anys seixanta, en què els polígons industrials i els barris residencials quedaven aïllats. Avui dia, en canvi, el caos ha quedat enrere: aquests complexos s'han integrat al nucli urbà i respiren ciutadania".

Terrassa és una població que sempre s'ha caracteritzat per "una certa inquietud artística encapçalada per escultors, pintors i altres professionals del gremi". No podem oblidar, d'altra banda, els petits tallers tèxtils en què antigament es basava l'economia terrassenca: "Els que no s'han tirat a terra no s'han reconvertit únicament en habitatges, sinó que molts d'ells han passat a allotjar tota mena de serveis".

Amb veu segura, el nostre entrevistat ens confessa que "d'obra pública en faria en tot moment. Un cop han aprovat el disseny i el pressupost, ja no t'imposen gaires condicions. Els ajuntaments acostumen a demanar edificis lluïts, volen que es faci arquitectura. Així com abans les grans obres s'associaven als clients particulars amb uns recursos econòmics elevats, avui dia aquests immobles es fan per a l'administració".

Pel que fa a les feines adreçades als clients privats, l'Eduard Broto sempre intenta que la seva activitat no caigui en la rutina "tot i les limitacions imposades pel promotor. L'experiència t'ensenyava on pots concentrar més els teus esforços. Sempre hi ha una obra determinada que és la nineta dels teus ulls, ja sigui perquè el promotor t'ha donat llibertat per fer, perquè has disposat de més pressupost, per la ubicació estratègica que té o perquè l'ús que se n'ha de fer

és singular. De vegades estàs fent un bloc de trenta habitatges però en aquell moment la *vedette* és una obra molt més petita, com un apartament de quaranta metres quadrats per a un client amb un concepte innovador".

Les possibilitats de fer coses noves sempre hi són: "Això és possible quan tens un contacte directe amb el consumidor d'aquell producte. L'habitatge es pot flexibilitzar de maneres molt diverses: amb menjadors molt grans, habitacions petites, cuines i banys integrats, etc." Això no significa, però, que en tractar amb el client particular no puguin sorgir diferències: "Hi ha qui entén l'arquitectura i comparteix les teves inquietuds, però d'altres et compliquen la feina". Malgrat les complicacions que puguin sorgir tant en l'àmbit públic com en el privat, el nostre interlocutor té molt clara l'essència de la seva feina: "L'arquitectura és l'instrument que harmonitza tota la problemàtica relacionada amb l'habitatge i la convivència. Malauradament, en aquest ofici arriba un punt en què comences a preguntar-te fins a quin punt pots arriscar-te per fer veritablement art".

I ja que hi som posats, demanem el punt de vista d'aquest artista sobre els canvis experimentats per l'arquitectura barcelonina d'ençà de les Olimpíades: "Tot el que es va fer va estar bé en el sentit de ruptura i inici d'una nova tendència que es pretenia transmetre. Tot i això, el radicalisme d'aquell moment -en què el formigó era el material més utilitzat urbanísticament- s'ha suavitzat: ara s'intenta que els espais siguin més verds". Per la seva banda, declara la voluntat de "no buscar una tendència. M'estimo més que sorgeixin per elles soles a còpia d'anys de treball. La bona creativitat és aquella que descobreixes en mirar enrere".

En general, opina que l'escola de Barcelona s'està guiant per uns criteris arquitectònics bastant uniformes: "Es busca una tendència barcelonina i mediterrània, sense estridències, amb un cert racionalisme, però amb un important component tecnològic. Al meu parer, aquesta elaboració dels edificis resulta bastant encertada". En qualsevol cas, el nostre convidat té molt clar que "el disseny sempre va per davant del públic: els l'has d'avançar perquè després l'assimilin. Afortunadament, ara ja s'accepta amb més facilitat la innovació".

L'arquitectura evoluciona constantment tant pel que fa a les formes com pel que fa als materials: "Catalunya es troba en els primers llocs pel que fa a les tendències arquitectòniques actuals d'Europa". Tanmateix "falta educació pel que fa a les qüestions laborals. Algunes empreses no entenen els nous sistemes de gestió i seguretat, per exemple. D'altra banda, hi ha el problema de la manca de mà d'obra qualificada, generat pel boom constructor dels darrers anys".

Bon coneixedor del sector en què treballa, l'Eduard Broto pot presumir d'una certa tradició familiar en l'ofici: "El meu avi matern era mestre d'obres i el meu germà gran també és arquitecte". Ell, però, insisteix en la necessitat de "desconnectar del disseny: si no, arriba un moment en què t'emborratxa i acabes destruint-lo". I en la desconnexió és potser quan pot passar més temps amb la dona i les filles.

**“L’arquitectura és
l’instrument que
harmonitza tota la
problemàtica relacionada
amb l’habitatge i la
convivència”**

Eduard Broto - Terrassa (Vallès Occidental)